

НОВИОТ ЗАКОН ЗА КРИВИЧНА ПОСТАПКА

Д-р Тодор Витларов
Вишо јавно обвинителство Штип

Нов модел на кривична постапка

- Сегашната **мешовита** кривична постапка со нагласени инквизиторни елементи се преуредува во **акузаторна** постапка
- Судот се растоварува од обврската самиот по службена должност да го разјаснува случајот
- Барањето на материјалната вистина се заменува со процедурална правичност
- Непристрасност и забрзување

Ново сознајно тежиште на кривичната постапка – укинување на судската истрага

- **Функцијата на истражниот судија го загубила своето значење и се претворила во непотребно повторување на она што претходно е одработено од страна на ЈО и полицијата.**
- **Доверување на истражувањето на фактите на судот е не само губење време и средства, туку и *го спречува* во улогата на гарант на правата и слободите.**
- **Судската истрага се укинува!**
- **Судот - гарант на човековите права и слободи**
- **Укинувањето на истражниот судија не значи дека сега ЈО ќе води иста таква истрага**

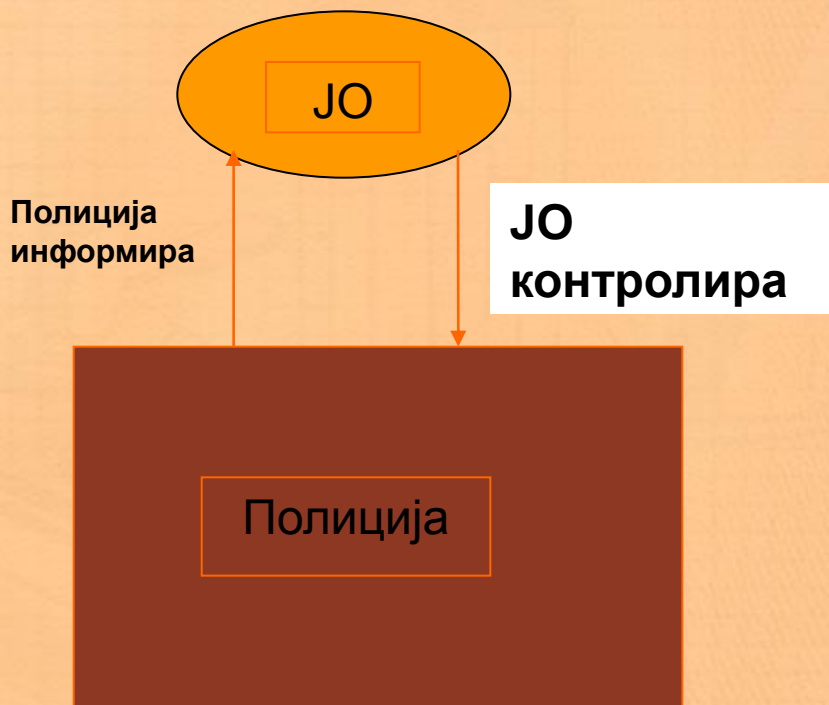
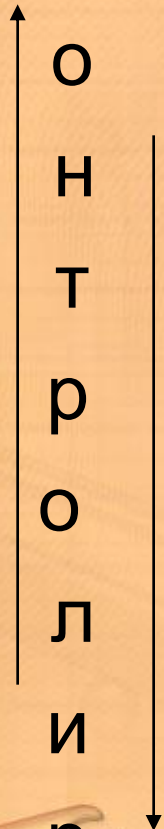
Нова диференцијација и специјализација на државните органи во претходната постапка

- а) Нова улога на полицијата и јавните обвинители во претходната постапка
- в) Се ревидира односот на полицијата со јавното обвинителство

Традиционалниот хиерархиски однос помеѓу Полицијата и ЈО се напушта!

И к
Н о
Ф н
О т
Р р
М о
И л
Р и
А р
а

Правосудна полиција:

1. Делови од Полицијата, ФП, ЦУ
функционално подредени на ЈО

2. Полициски службеници во тимот на ЈО
(Истражни центри)

ЈО

Правосудна
полиција

Полиција

Тек на претходната постапка

- 1. Предистражна постапка
- 1.1. Полициски извиди
- 1.2. Претходно прибирање известувања од јавното обвинителство
- 2. Истражна постапка
- Истражни дејствија на јавното обвинителство
- Претрес
- Привремено одземање на предмети или имот
- Испитување на осомничениот
- Испитување сведоци
- Определување вештачење
- Увид и реконструкција
- Посебни истражни мерки
- Истраги на одбраната

- Активноста на Полицијата, ФП не смее да се „задушва“
- Работата на Полицијата не завршува со поднесување на извештај/кривична пријава
- Раководењето на ЈО за повеќе кривични дела има само насочувачки карактер
- ЈО активно вклучено за сериозни кривични дела
- Во новата ИП - ЈО не го заменува ИС!!
- ИП се „деформализира“
- Доказите се *собираат* - не се *изведуваат*

ИСТРАЖНА ПОСТАПКА

- **ЈА СПРОВЕДУВА ЈАВНИОТ ОБВИНИТЕЛ ПРИ ШТО НА РАСПОЛАГАЊЕ ЈА ИМА ПРАВОСУДНАТА ПОЛИЦИЈА**
- **СЕ ПОВЕДУВА ПРОТИВ ОПРЕДЕЛЕНО ЛИЦЕ КОГА ПОСТОИ ОСНОВАНО СОМНЕНИЕ ДЕКА СТОРИЛО КРИВИЧНО ДЕЛО ЗА КОЕ СЕ ГОНИ ПО СЛУЖБЕНА ДОЛЖНОСТ ИЛИ ПО ПРЕДЛОГ.**

ИСТРАЖНА ПОСТАПКА

- **ВО ИСТРАЖНАТА ПОСТАПКА:**
 - **ЌЕ СЕ СОБЕРАТ ДОКАЗИ И ПОДАТОЦИ КОИ МУ СЕ ПОТРЕБНИ НА ЈАВНИОТ ОБВИНИТЕЛ, ЗА ДА МОЖЕ ДА ОДЛУЧИ ДАЛИ ЌЕ ПОДНЕСЕ ОБВИНЕНИЕ ИЛИ ПОСТАПКАТА ЌЕ ЈА ЗАПРЕ.**
 - **ЌЕ СЕ ИЗВЕДАТ ДОКАЗИ ЗА КОИ ПОСТОИ ОПАСНОСТ ДЕКА НИВНОТО ИЗВЕДУВАЊЕ НА ГЛАВНАТА РАСПРАВА БИ БИЛО НЕВОЗМОЖНО ИЛИ Е ПОВРЗАНО СО ТЕШКОТИИ.**

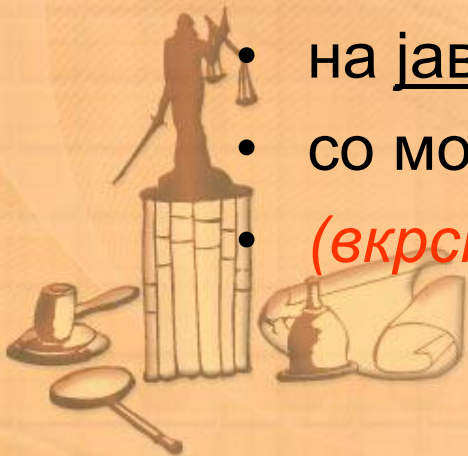
НАРЕДБА ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ИСТРАЖНА ПОСТАПКА

- ЈА ДОНЕСУВА ЈАВНИОТ ОБВИНИТЕЛ.
- ПРЕД ДА ЈА ДОНЕСЕ НАРЕДБАТА ЈАВНИОТ ОБВИНИТЕЛ МОЖЕ ДА ГО ИСПИТА ЛИЦЕТО ПРОТИВ КОЕ СЕ БАРА СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ИСТРАЖНАТА ПОСТАПКА
- НАРЕДБАТА СОДРЖИ :
 - ЛИЧНИ ПОДАТОЦИ НА ОСОМНИЧЕНИОТ, ОПИС И ПРАВНА КАВАЛИФИКАЦИЈА НА ДЕЛОТО,
 - КОИ ОКОЛНОСТИ ТРЕБА ДА СЕ ИЗВИДАТ, КОИ ИСТРАЖНИ ДЕЈСТВИЈА ТРЕБА ДА СЕ ПРЕЗЕМАТ, ЗА КОИ ПРАШАЊА КОИ ЛИЦА ТРЕБА ДА СЕ СОСЛУШАТ

Реформа на главната расправа

- Навремено **откривање на доказите**
- Напуштање на судскиот патернализам
- Докажувањето на иницијатива на странките
- судот ќе ги задржи само контролните овластувања
- **Правично судење**: доказите се изведуваат во присуство на одбраната
- на јавен претрес пред непристрасен суд
- со можност за **контрадикторна расправа**
- *(вкрстено испрашување)*

Улогата на странките и судот на главната расправа

- Директно испитување
- Вкрстено испитување
- Дополнително испитување
- Испитување на обвинетиот

ВОВЕДНИ ГОВОРИ

ВОВЕДНИ ГОВОРИ

СОДРЖИНА НА ВОВЕДНИТЕ ГОВОРИ

Странките

Што можат

- Кои решавачки факти ќе се докажуваат
- Преку кои докази
- Правни прашања

Што не смеат

- Да се изнесуваат факти од поранешна осудуваност
- Да се изјаснуваат за доказите и наводите на спротивната странка

Оштетениот/
полномошникот

Го предјавува имотно - правното барање

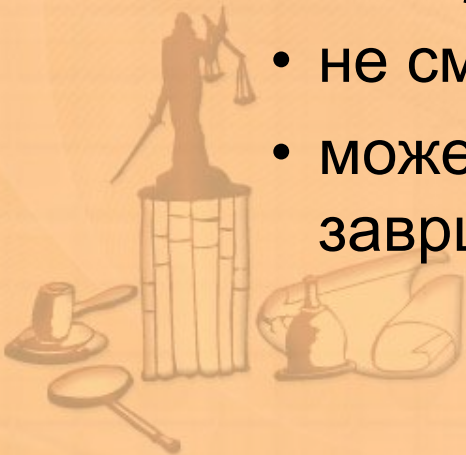
ЗАВРШНИ ЗБОРОВИ

ЗАВРШНИ ЗБОРОВИ – чл. 395

- **ПОСЛЕДНО ОБРАЌАЊЕ** на:
 - тужителот
 - оштетениот
 - бранителот
 - обвинетиот

- **ПОВЕЌЕ БРАНИТЕЛИ:**
 - секој може да даде завршен збор
 - не смеат да се повторуваат
 - може да им се ограничи времетраењето на завршните зборови

Претпоставки за успех на реформата

- Обезбедување на потребните **институционални, кадровски и финансиски ресурси**
- -институционално јакнење на ЈО
- -зголемување на бројот на обвинителите
- -Конституирање на *Правосудна полиција* и *Истражни центри на ЈО*
- Нормативно заокружување на реформата
- Квалитетни обуки
- Пристап до бранител

